

กรมศิลปากร

กรมศิลปากร

กรมศิลปากร

895.912

ว362

พระยาแกรก

๑ ตั้งแต่ ท้าวอาทิตย์ยศวรรคต แดงเกณฑ์คนตัด
ไม้ไผ่มาเมรุ นายذنได้รับประทานงดำ แดงนายذنได้
ครองเมือง จนท่านพระครูบุญม เก็บได้เจ้าแกรกเขา
ไปเตยงไว้

๑ ขอประดิษฐ์ กัดกลอนอักษรสาร ปราชญ์
แสดงแจ้งเรื่องบองโบราณ เป็นตำนานเค้าข้อสืบต่อ
มา นายพลอยจำทำเป็นเกอเนนอ่อนหวาน อภัยท่าน
ผู้ฟังอย่างงษา แม้นพลึงนิตผดบพพจนา อย่าดำว้า
ตนินสนทุกคน เมื่อเดิมที่ยังมกรกษัตริย์ สุขสวัสดิ์
พูนเพิ่มเฉลิมผล พระนามเจ้าท้าวอาทิตย์ฤทธิณ
ครองสากलयุชยาไม่วราลี พระทรงธรรม์สววรรณราช
สมบัติ โสมนัสปรีดีเปรมเกษมศรี ชันษาหังสับขอ
ดิบดี พระภูมิถึงสวรรคคัลโลย ท่านมหนแสนสี่

อำมาตย์ ประชากรายถูรพากันทุกข์ไม่สุขใส แล้วเชิญ
 ศพขัตติวงศ์ ผู้ทรงชัย ลงใส่ในโกศสุวรรณ พรรณ
 ราย ที่อำมาตย์ทั้งพระญาติวงศ์ ต่างโศกกำไห
 พระทัยหาย ทูกราตรีไม่มีทุกข์สุขสบาย เสนา
 นายพร้อมหน้ารักร้าง ประมาณได้ ถึงปีเสนาใหญ่
 จึงสั่งให้เกณฑ์ระดมกรมช้าง ดำรงนำข้าหลวงกระ
 ทรวงคลัง เบิกจ่ายเงินตรมพาหนะ แล้วหมาย
 เวรเกณฑ์คนพลไพร่ ที่เขาใจตัวกล้า ล้วนสาหัส ตัด
 เสาส่งลงมาในระบะ บางวัดกะเททางกลางบุรี

๑ จะกล่าวฝ่ายนายสนมเป็นคนเล่า ชำนาญป่า
 แถวทางกลางวิถี มาเข้าเวรนายเกณฑ์จากบุรี ไปพง
 พืชตัดไม้ชายคักรินทร์ จะผ่อนผันฉันใดก็ไม่ได้ ต้อง
 จำใจรีบไปในไพร่สณฑ์ จัดดุงไถ่ข้าวปลาหา
 ไปกิน จากบุรีนทร์เข้าไพร่กรมโดยลา กับพวก
 พองเพื่อนกันสักพันเศษ ครนพันเขตต์ รับผิดชอบ
 บนเนินผา แลละลือทิวไม้ ในพนา พอเวลาเย็น
 ย่ำจะกำลัง พลไพร่เรียงรายกันสลอน เข้าพัก

นอนอยู่ในพระหงส์ ครั้นรุ่งแจ้งแสงศรีสุริย
 จะมุ่งตรงเข้าป่าพนาดี ขณะนั้นท่านชายนายเสมียน
 สำหรับเขียนระยะทางกลางวิถี นั่งตรวจคนจน
 หมดจذبัญชี แลเห็นอตาสนคนสำคัญ ร้อง
 ทักว่าออกธรรมาแล้ว จะลลาคเกล็ดไปในป่าพนา
 สัตย์ คงเหนือบอบบอบชำระกำกรัน ทางจรณ
 ต้องเดินเนินศิลา จงอยู่เพาเช่าของที่กองไว้ หา
 พนไฟหุงข้าวพึงเราว่า พอเย็นลงพวกพองของ
 ออตา เห็นเหนื่อยมาไม่ต้องยากลำบากใจ ตา
 สนว่าถ้ากระนั้นท่านขอรับ หงษ์ขาวกับผมจะหา
 คอยถ้าให้ ทั่วทุกคนบอกกับสนว่าตามใจ แล้ว
 เข้าในหิมวันต์สนนมา บางกัตตไม่ลมขรมก้อง
 เอากำบังกองกันไว้ได้หนักหนา พอตะวันเย็นลงก็
 ตรงมา ตาสนหาข้าวให้ตั้งใจกิด แต้นนมาตา
 สนคนจนยาก ไม่ลำบากทำการสำราญจิตต์ มา
 วันนั้นท่านนายสนคนสนคิด จะเรื่องฤทธิเฉชา

บารมี เห็นเพื่อนไปได้จวนสองโมงกว่า สน
 ลูกมาเร็วพลันขม้นขมี้ ตักข้าวสารใส่หม้อไม้รอร
 แล้วแบ่งจืดทอดปลาสารพัน เลยกัดไม้จ้วงดำทำ
 เปนจ่า แทะหมายว่าจ้วงใหญ่ในไพร่สันต์ ไม้รัง
 รอกนม้อปลัดวัน ครั้นเสร็จปลัดเช็ดพลาจวาง
 บนเตา แล้วเสนามาเบ็ดฝาต้มหม้อ ข้าวจะ
 พออย่างไรโดนแล้ว เห็นข้าวดำทำอะไรโดน
 เรา นึกอดเขวาระยำกรรมแล้วว้า คึงเพื่อน
 พันฉันไตโดนหน่อ เราเกิดก่อความทุกข์ ไม่สุขขา
 สักครู่ หนึ่งเพื่อนเรายาตมก จะนิินทาตำทอเล่น
 พอใจ ตัวเราจะคดกินให้สิ้นหม้อ หุงให้พอ
 เอาข้าวเก่าของเราใส่ แล้วล้างข้าวต้มหม้อข้าว
 ด้วยทันใด แล้วคดใส่ตะแกรงกินหมดสิ้นกัน
 ครั้นตาสนแกทหนักินข้าวหมด เลยปรากฏฤทธิ์ดี
 ขยัน มีกำลังตั้งจ้าวทั่วภูมิภันต์ ภูเขากินหน้า
 ผลัดหักกระจาย ไน้มต้นยางทางโคนโหนถึงยอด

จนกึ่งทอดลงสุราน้ำใจหาย ทั้งเชิงกรานหม้อทนน
 ขนสบาย เห็นอ้อยอดไม้แขวนห้อยแล้วปล้อยตรง

๑ จะกล่าวฝ่ายนายไพร่ที่ตัดไม้ ครั้นว่าได้
 เวลาจากป่าระหงส์ ออกมารับตัดตัดทั้งมุ่งเดินตรง
 พอสร้อยคืบายเยยมเหลยมคร มาครุ หนังกถึงท
 สำนัก หยดผ่อนพักริมแนวแถววิถี บอคนาย
 สนคนครวัทหวัด ว่าเร็วขจัดหาข้าวปลา

๑ ฝ่ายนายสนคนม้อทธิทร เข้าใกล้ชิดต้น
 ยางที่ขวางหน้า แกลเห็นขวโกลนยอดโองลงสุธา
 หยบตะกร้าอาหารสำราญใจ คนเหล่านี้คนนั้นได้
 เห็นออสน ไหยอ้นเกรงถุทธคดสังสัย เอะ
 ออตาวิทยาดีกระไร เราฟังใครแจ้งแห่งกิจจา
 ทั้งมุลนายกราบไหว้คุณตาสน ว่าเหลืออดในฤทธ
 นักหนา ไม่รู้เลยเจ้าประคุณกรุณา ฉันทคงได้ฟัง
 พาบารมี นายสนว่าตัวข้ากเป็นไพร่ ได้เรียนไว้
 มนต์เวทวิเศษศรี เจ้าเห็นอ้อยยากมาจากพนาดี
 ข้าวปลามิรับประทานสำราญใจ การชุงเสาดัวเรา

พานธุระ ไม่ลดละเลยสักต้นจะชนให้ ไล่แพ
 มัดจั่ววางไว้กลางไพร จะลากไปถึงวนชลธาร
 คนเหล่านั้นครั้นฟังนายสนว่า เลยพูดจาตามทัก
 ไม่หักหาญ บ้างอนง้อขอสมาเรียนอาจารย์
 บ้างก้มคลานฝากตัวกลัวฤทธิ์ ครั้นลมชายสาย
 แสงสุริยเสศ สิ้นเหตุเร่งพลันขม้นขมี้ ว่า
 ตัวเราจะเข้าในพงพี ไม่เสาทีตัดไว้ในชายดอน
 เราจะแบกแบกทางมาลงท่า ข้ามศิลาโขดเขิน
 เนินสิ่งขรณ แล้วสนแต่กายารับลาจร ข้าม
 ดงดอนโขดเขินเนินศิลา ถึงป่าไม้ช่วยได้ คบรักเร
 ไม้ท้อแท่เรียวแรงแข็งนักหนา ไม้ใหญ่่น้อยห้า
 ร้อยเต็มอัครา แยกลงท่ามัตถพนจนถ้วนครบ
 คนทั้งนนครนเห็นฤทธนายสน ว่าชอบกลฤทธิ
 แก่เจ็บ แม้นผู้ใดใครหาญมาราญรบ จะต้อง
 จบนายสนคนสำคัญ ด้วยฤทธิยาสนชรากลับเป็น
 หน้ม กระชวยช่มปรัดเปรมเกษมสันต์ แยก
 ตนจนเป็นใหญ่ไพรทงนนิ อภิวันท์กมเกล้าว่าเจ้า
 นาย แต่พักอยู่ กลางเดือนสามเดือนเศษ สน

แจงเหตุคนทั้งนรบริพนผาย บ้างบอกกันซุลมุก
 ออกวุ่นวาย จนของรายลงแพแข็งเข้ามา พอ
 นำมาจากท่าชลาสินธุ์ ศรีครินทร์ไหลต้อง
 คล่องหนักหนา ส่นถ่อแพแลแล้ว เป็น ทิว มา
 ท้องมหาพระสมุทรแทบซดพัง ได้เดือนครึ่งถึง
 ยุทธยาใหญ่ สำรวมใจเสร็จสมอารมณ์หวัง เห็น
 เห็นอัยหนักพักนอนผอนกำลัง บ้างก็ นั่ง หุงข้าว
 บ้างเผาปลา ครั้นรุ่งเช้าเฝ้าสนคนฉลาด เก่ง
 ฉกาจอุทรคหนักหนา ร้องสั่งว่าพวกเราเหล่าที่มา
 เห็นอัยกายาหลับนอนอัยร้อนใจ อันซงเสาดัว
 ราวพานธุระ ไม่เอะอะคนแถวประเดี๋ยวได้ ส่น
 ส่งพลางทางออกนอกเวียงชัย ผลัดผ้าไว้รับตรง
 ลงน้ตช ไม่เสาเมรุที่จะเกณฑ์คนคูกูลาก ไม่
 ตำมากผู้คนถึงบ้นปี ยี่สิบต้นสนแบกจากวาร
 ขนวางที่ท้องสนามกองหลามไป ขณะนั้นฝ่ายท่าน
 สออำมาตย์ ประชาราษฎรที่เป็นทุกข์ไม่สุขใจ ต่าง
 ขนช้อลื่อนาวทั้งลาวไทย ว่าคนในธานีมีศักดา

เข้านอบน้อมยอมเป็นข้าสามีกักดี ว่าประจักษ์
 ฤทธิศัหนักหนา สมณะพระสงฆ์ทรงศีลา ต่าง
 พุดจาสรเสริญเจริญพร

๑ ฝ่ายมหาเสนาที่อำมาตย์ เป็นข้าบาทพิตร
 อติสร ผู้สัทธิชาติเวียงวังคลังนคร ข้าวจจร
 ถึงหุรุคคิ ทั้งสถนึ่งนงกตกลประหม่า แต่งกายา
 เร็วพลันขม้นขมิ จากวังพลันพากันจรลี มาถึง
 ที่ห้องสนามคนหลามไป เข้างอนง้อขอสมาวว่า
 ขอรับ เชิญคนกตมเขานูรท้อศรัย ขัตวงศัพ
 ดำรงค์พระเวียงชัย นึกาโดยถึงบ้เข้านแล้ว ไม่
 มีใครครองในราชถาน สืบวงศ์วารตามทำนอง
 ให้ฟ้องแล้ว ถึงผู้ใจสามารถต้องคลาดแคล้ว
 ทำนแล้วควรที่ศรีวิไล นายสนพั่งปานดั่งกับ
 ใต้แก้ว หัวเราะแล้วพุดจาอชฌาศรัย ว่าตัว
 ข้าก็มาแต่บ้านไกล เป็นเลขไพร่ชนของอยู่กอง
 กลาง ใต้พากเพียรเรียนรูกรวิเศษ ทั้งมนต์เวท
 เรียนไว้ได้ทุกอย่าง ถ้วนตียงจริงใจมิได้พลาด

ไม่วอดอ้างบุญญาบารมี เสนาพั้งนั่งราบลงกราบ
 ไหว้ ว่าอยากให้ท่านบำรุงซึ่งกรุงศรี ได้ปีกบ้อง
 ไพร่ฟ้าประชาชน ให้เป็นที่สับสนกษัตริย์ขัตติยา นาย
 สนพั้งนั่งข่มมอระ ว่าจริงละตามชาติวาสนา
 แม่นท่านนมจตคคตเมตตา ตัวของข้าก็จะตาม
 ความอารี เสนาราบกราบงามลงสามหน เชิญ
 นายสนเข้าในวังนรงค์ ประทับยังปรางค์ห้อง
 ห้องมณ แลวงหงส์เสนาปรีชาชาย เกณฑ์ขุนนาง
 ต่างเข้าเฝ้าพระบาท ประชากรายฎูรชาวชนคนทั้ง
 หลาย กษนชมในอารมย์สำราญกาย ทิ้งไพร่
 นายในนครไม่ร้อนรน โจษกันว่าเจ้าพาราครอง
 สมบัติ สุขสวัสดิ์พลเพิ่มเฉลิมผล หรือกระเดื่อง
 เรื่องอิทธิฤทธิ์ธรรณ มีเวทมนต์หาญกล้าปรีชาชาย
 เต็นนมาชาวพาราสดสยของ เจริญพรภูวนาถ
 เหมือนมาดหมาย บ้างก็หมอบนอบน้อมลงยอม
 กาย กราบถวายวันทาฝ้าธูลี

๑ บ้างพระจอมอิสราคุณตาสน

ฤทธิธรรณ

อำนาจตั้งรชสีห์ ประทับนั่งยังปรางค์รัตนมณ
 วันนั้นมีสิ่งหะนาทประภายไป เหวยท่านพวก
 เสนามหาอำมาตย์ ผู้สิทธิขาดการมหาพาราใหญ่
 เจ้ารีบเร็วอย่าช้าพากันไป ตัดไม้ใหญ่ต้นตรงใน
 ดงดอน มาสำหรับจับแกว่งพระแสงถือ พอ
 กำมือเหมาะมั่นเหมือนคนศร แม่นสัตว์ผู้หาญ
 มาราดูรอน จะตัดอันเสียบให้ยับอัปรา เสนา
 พร้อมน้อมประณตบทศร จรถึงากวังมาข้างหน้า
 เขียนหมายส่งทงเมืองจตุวา แล้วบิดตราส่งบอก
 ให้ออกไป ทนเสนากรมการอ่านสารแจ้ง รับผิดชอบ
 แจงจากเคหาที่อาศย ตัดไม้ส่งลงมาพลันทันใด
 ถวายไทยบพิตรอิศรา แต่่นมาสนมมหาษัตริย์
 ธิราช รืออำนาจปรากฏมียศถา ถือกะบอง
 ต้นยางต่างสาตรา ออกมหาพระโรงรัตนชัชวาล
 พวกเสนาข้าทุลละอองบาท ไม่เอื่อมอาจเจรจา
 ด้วยกล้าหาญ ต่างนบนอบหมอบกราบแล้วกราบ
 กราน บ้างก้มคลานคอบรับไซ้ ไกลภูมิ

๑ บ้างพระจอมขัตติยามหากษัตริย์ โสมนัส
 พูลเพิ่มเฉลิมศรี ทรงเอนอรรถตรัสสั่งเสนา
 วาบนเดือนยจะมการ จะชักศพขัตติวงศ์พงศ
 กษัตริย์ จากปรางครันมูขตามหาสถาน เข้า
 เมรุทองพ่องศรีที่สำราญ ตามกิจการของกษัตริย์
 ขัตติยา ทานทั้งสี่เสนาบหาอำมาตย์ กราบทูล
 บาททรงธรรมด้วยहरษา ว่าการพระเมรุใหญ่ใน
 พารา ได้จัดหพร้อมเสร็จสำเร็จการ ได้ปรากฏ
 ตามยศของกษัตริย์ หม่อมฉันจัดพร้อมไว้ใน
 สถาน แม้นพระจอมขัตติยาบัญชาการ จะ
 เกณฑ์ท่านสนมกรมวัง

๑ บ้างพระจอมขัตติยวงศ์ทรงยศลา พังมหา
 เสนมรับสั่ง ให้หมายเกณฑ์ส่งเวรกรมวัง มี
 รับสั่งจอมท้าวจ้าวบริ ให้พร้อมพริกจะชักพระศพ
 ท้าว ผู้จอมเจ้าบนเมืองรุ่งเรืองศรี รับเร่งรัด
 จัดแจงแต่งอินทรีย์ วันพรุ่งนี้ให้ทันพระบัญชา
 ครนพร้อมพริกแล้วชักพระศพท้าว ผู้จอมเจ้า

ท้าวบุรี ปันนาตา สู่ พระเมรุทองคำธรรมดา ทั้ง
 เสนาญาติวงศ์ของทรงธรรม ถ้วนเจ็ดวันครั้นถวาย
 พระเพลิงเสร็จ

๑ บ้างสมเด็จพระขัติยานรังสรรค์ เจริญสุขมาทุก
 นิจจรัล ชนทงนหนาวประชาไม่รำลึก

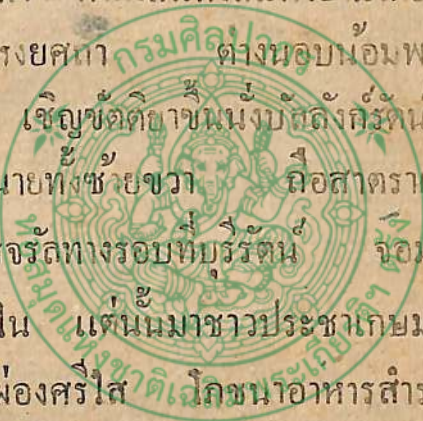
๑ จะกล่าวฝ่ายเสนาอำมาตย์ เคยเฝ้าบาท
 จอมวังรังศรี กราบบังคมสมเด็จพระภุม ว่า
 พรุ่งนฤกษ์ยามตามเวลา ซึ่งพระองค์ผู้ดำรงค
 อาณาจักร เป็นปีแปดชานมยศดา เสร็จเสวย
 สมบัติขัติยา ครองมหาฉานินทร์ ปันนิคม จะ
 ต้องเลียบพระบุรีที่สนุก เจริญสุขใหญ่ยิ่งทุกสิ่งสม
 สม แล้วคนหลังยังสถานสำราญรมย์ จะอุดมเดชา
 บารมี

๑ บ้างพระจอมขัติยาพาราธราช ภูวนาด
 ปรีดีเปรมเกษมศรี จอมกษัตริย์ทรงตรัสตอบ
 เสนี ว่าตามที่เกิดไม่ขัดอัชยา เสนาพึงบังคม
 บรมบาท ไทริราชจอมบุรินทร์ ปันนาตา จาก

ปรางค์ศรีเสนิกโคลดลา หนึ่งศาลาสั่งเวรกะเกณฑ์
 การ ทังเวียงวังคตังนาพวกข้าหลวง ทุก
 กระทรวงนายหมวดตรวจทหาร ครั้นเตรียมไว้ได้
 เสรีจสำเร็จการ พระสุริยานเย็นย่ำพลบค่ำดง ครั้น
 เข้าตรูสุริยานพลาแจ้ง อาภิตย์แดงส่องไม้ไพร
 ระหงส์ ต่างก็เร่รบริตจตุรงค์ ทังทวนธงเครื่อง
 อารุชยุทธนา ขบวนนำล้วนมะลายแบก แต่งตัว
 แปลกหลายอย่างต่างภาษา บ้างถือมืองกลองคืบ
 ชะวา ดูทางท่าพวกนบนขันชอบกล ขบวนมาขมา
 ออกร่ารับ เหมือนนกทัพจากเวียงชัยเข้าไพรสนต์
 ขบวนหอกถือหอกออกทุกคน คำรามรณธาทัดกระ
 ไร ขบวนแซงเสื่อแดงแซงจังหวะ พึงเพราะ
 พร้องกลองชนะปี่โฉน พอสายแสงสุริยานภาลัย
 คอยท้าวไทหน้าประตูพระบุรี

๑ ขอหยุดกล่าวถึงชาวประชาราษฎร์ อยู่เกลื่อน
 กลาดที่กลางหว่างวิถี ทราบว่าท้าวเจ้าบุรินทร์ ป็น
 ธานี ในวันนี้เลยบนครก่อนสำราญ เสียงระเบ็งเซ็ง

แซ่แท้เสด็จ มีพร้อมเสร็จไพร่นายฝ่ายทหาร ชาว
 บุรีต่างมีสุขสำราญ บ้างเตรียมการจัดแจงแต่ง
 อินทรีย์ ออกอุ้มลูกจูงหลานเป็นการต้อนรับ ไม่ตาม
 ลวมแต่งแ่งห่มแพรส ที่สาวพริ้งยี่ สวยสำราญดี
 พักตร์ฉวีเตาเต่งเครื่องครัด เอาแบ่งพัดขัดขม้นมด
 ก็นหมด แต่งตัวสดสวยสมนแมพงดัด หัดหน้า
 เปนเล่นควาวิชาถัก ชายก่าตัดแล้วของสมอารมณ์
 นึก จะหาผิวขุนนางอย่า เศรษฐี ใหม้งมีคนกุงน
 อยู่ตัก รับประทานเต็มโตโอโรตัก หญิงกกลกหาผิว
 ตัวสำคัญ ที่เหมามารไพลนนตัวกล่า โลกค้นหา
 ปานยักมีมักกะสัน อยากมีผิวตัวกล่าสำคัญ นุ่ง
 ผ้ามีซัใหม่ทำใจดี ชายร้องเคาะว่าเหมาะจริง
 หล่อนจำ ทำเบื่อนหน้าแล้วก็เมื่นออกเดินหนี ที่
 พานแตกแรกรุ่นละมุนดี ห่มแพรสใส่เสื้อดูเหลือ
 เกิน จะพิศไหนักวไลเลิศล้ำ เจ้างามข้าหมด
 เหมาะดังเหาะเหิน ชายยิ้มเยาะ คางนางเกล้งหมาง
 เมิน ทำขามเงินแล้วก็อ้ายชายหางตา พระจอม

พงศ์ทรงนามนำสของ โคตกระบองดือฤทธิท้าวทศา
 ตะวันควรวอนสายไต้เวลา ขัตติยาเสด็จลงสงรวาร
 ครันเสด็จสงทรงเครื่องเพชรต้น อย่างกษัตริย์ลา
 เลศประเสริฐศรี จับพระขรรค์ลงยาราชาวะดี จรด
 ออกโรงรัตน ทานเสนทงสมหาอำมาตย์ คอยเฝ้า
 บาทบงส์ทรงยศกา ตางบอบน้อมพร้อมกันเป็น
 หล่นมา เชิญขัตติยาขนนงบัตถังกรต้น พร้อม
 ขบวนไพร่นายทงชายขวา ดือสาตราเดินเล่นเป็น
 ขนัต จจรัดทางรอบทบวรต้น จอมกษัตริย์ต้น
 หล่งเข้าวังใน แต้นมาชาวประชาเกษมสุข กำจัด
 ทุกข์ทงบรูฝ่องศรีไส โภชนาอาหารสำราญใจ ก็
 หาได้สาระพันไม้กั้นดาน พระจอมท้าวเจ้าเมืองรุ่ง
 เรืองศรี ประทับที่ปรางค์ปรัมฯดาหาญ พร้อม
 สนมสมศักดิ์พนักงาน ในสถานปรางค์ทองห้องรุ่ง
 พระสุริยดเห็กสนทหาย่า ลงตกต่ำลั้มไม่วีดิ ใน
 ห้องปรางค์นางงามตามอัครี รัศมีแจ่มแจ้งดั่งแสง
 จันทร พร้อมสร้างค่นางบำเรอเสนอขับ ช่าง

เพราะจับใจจริงทุกสิ่งสรรพ ขัดติวงศ์ทรงชม
 บรรทมพลัน แล้วทรงธรรม์หลับไปในไสยา เข้า
 สู่ท่มกุ่มทรงนิมิต ประหลาดจิตต์ทรงศักดิ์เป็นหนัก
 หนา ว่าจอมเจ้าท้าวอัมรินทร์ จากฟากฟ้าลงมา
 ในธานี พระหัตถ์ขวาคว้ พระขรรค์มาพันฟาด
 เลยเคียรขาดคอกหางในปรางค์ศรี ตลใจฝันต้นนิทร
 ไม่ชาติ พระสุริย์แจ้งสว่างกระจ่างตา จากไสยาสน์
 ภูวนาถเข้าทศร่ง สิ่งอ่องกล่ทรงเครื่องงามเรา จับ
 พระแสงต้นขางตั้งอวางดา เสด็จมาสู่ท้องพระโรง
 ชัย พร้อมเสนาข้าทูลละอองบาท เพ้าหมอบกลาด
 นอบน้อมพร้อมไสว พระขงมีถึงหนาทประภาสไป
 รับสั่งให้หาครูผู้กระวี ว่าคนนเรานิมิตผิดประหลาด
 ภูวนาถใจความไปตามที่ การจะเป็นอย่างไรร้ายหรือ
 ดี อย่าช้ ททหายตามตำรา ขุนโหรฟังบังคม
 บรรณบาท คะเนกลาดสอบ ความตามบรรหาร
 ครนรู้แจ้งแห่งยามตามสัจจา ท่าน โหรากรบาทกัม
 บังคมไท ว่าพระองค์ทรงพระสุบินนี้ เป็นน้าที่

จะพะวงคิดสงสัย อัมรินทร์ผู้บนภพไตร เสด็จ
 ครอบงำจากฟ้าลงมาดิน ผู้บุญที่ศุภนัยพระชัพบัด
 เดียวนกลับคนมาเกิดประเสริฐสิ้น จะครอบครอง
 ไฟฟ้าในธานีให้เพิ่มภิญโญยศปรากฏไป
 ช่างพระองค์ทรงฤทธิประสิทธิ์ประเสริฐ วิไลเลิศ
 บุญญาจะหาไหน จะแพะเชษฐวเรศมาแต่ไกล
 เป็นจริงใจในตำราของอาจารย์ เด็บน้องค้พังศ
 กษัตริย์ผู้ปฏิบัติ ฤทธิชัยไม่เคยกลัวศดาหาญ
 อยู่ในครรภ์มารดาพาพาน ได้ประมาณแปดเดือน
 ไม่เค็ดอนคลา ไม่จริงจ้งยังตำราของข้าบาท
 ภูวนาถผลาญชวาให้สังขาร จนที่สุดชนบุตรภรรยา
 ญาติกาอย่าให้เหลือเป็นเยื่อใย พระจอมพงศ์
 ทรงฟังโหรว่า ตกประหม่าในองค์คิดสงสัย ไม่
 พุดจาว่าขานประการใด แล้วท้าวไทเรียกส้เส่น
 มา ให้เร่งรัดตรัสสั่งเพ็ชฌนาต กับพวกราช
 มั่นขันอาสา ออกไปรอบท้วขอบบุชยา เทียว

ตรวจตราอยู่ทุกบ้านย่านตำบล หลิงที่ไหนมีครรภ์
 ทำนอย่ำช้า เทียวค้นหาให้แจ้งทุกแห่งหน ไม่
 เลอกหน้าว่าผู้คนมีจน หมดทุกคนมีดมาอย่า
 ช้าที่ เอาจำไว้แล้วใส่ในคุกขัง ออย่าอรงเร็ว
 พลันขม้นขมิ แล้วติดไฟใส่สุ่มรมให้ดี เอา
 นารรมมาบูชาไฟ

๑ ฝ่ายมหาเสนาสืออำมาตย์ ได้รับราชโองการ
 บัญหารไซ คราบถวายบังคมลาแล้วคลงไคล
 จากเฝ้าโทบพิตรอิสรา ออกนึ่งยังกาลานันเวศ
 เขบนหมายเหตุบอกไพร่ชายชวา รับกะเกณฑ์
 บอกเวรกันต่อมา พลวฝ่ายนารรมนั้นขยันดี ครน
 กะเกณฑ์เสร็จสรรพตามรับสั่ง ดำรวจในเร็วพลัน
 ขม้นขมิ บ้างไม่ทันจัดแจงแต่งอินทรี ออก
 จากทวังในรับไคลคลา เทียวตรวจตราหาคนชน
 ชาวบ้าน ได้ประมาณถึงหมื่นต้นหนักหนา ล้วน
 มีครรภ์ทำนเสนพาคลา เอาตัวมาขังที่มรัมบุรี
 นำสงสารกระสัดร์ศรีสมร นังอวารณ์เศร้อรา

มารศรี ทั้งลูกพี่พ่อแม่แซ่โสเกี นำเป็นที่สม
 เพทเวทนา ขัตติวงศ์ องค์ กษัตริย์ เสด็จ ตรีศ สั้ง
 ดำรงจวังไพร่นายทั้งชายชวา ว่าเร็วไวออกไป
 นอกพารา เกณฑ์ไพร่มาอย่ารอก่อเป็นเตา ให้
 ประมาณใหญ่ยาวสักเก้าเส้น เอาคนเป็นมีครรภ
 นันลงเผา อย่าปรารถนองพวกพ้องเรา เอา
 ไล่เตาเร็วรบชายันต์ ท่านเสนาสนายได้สตับ
 น้อมคำนับจอมวังนรังสรรค์ เกณฑ์ไพร่นายเร็วรา
 ได้กว่าพัน ให้ช่วยกันนำเขาเนนบบย บ้าง
 ชุบมือแล้วก้อกำแพงถนน คลางคนกลางวันไม่
 หยุดอดุดุด กำแพงใบใหญ่ยาวสิบเก้าฟุต ด
 สูงสุดบังตาในธานี พอแล้วเสร็จเจ็ดวันไม่ทันชา
 ท่านมหาเสนาทุกหน้าที่ เอาหญิงนักโทษมาไม่เข้าที่
 ไล่อัครีเร็วรบชายันต์ ทั้งธานีกลั่นเผ็ดระหลบอบ
 เหมือนทรากศพลงวังนรังสรรค์ จนพลบค่ำยาแสง
 พระสุริยัณฑ์ อัครีนั้นสอดส่องไม่หมองมัว

๑ จะกล่าวถึงนารัสตรหนึ่ง อายุเพียงสิบสี่

นางมี^๑พัว นางเทวม^๑ครรภักดี^๑พัน^๑พัว คร^๑น^๑ร^๑ตัว
 ว่าต้อง^๑ตาย^๑ว^๑าย^๑ช^๑วี แต่^๑นาง^๑น^๑ผู้^๑มี^๑บุญ^๑ญา^๑มา^๑เกิด
 ส^๑ัท^๑ธิ^๑ประ^๑เส^๑ริ^๑ฐ^๑ถ^๑ธิ^๑ไ^๑กร^๑ชา^๑ญ^๑ไซ^๑ย^๑ศรี เวลา^๑น^๑ั้น^๑พระ
 สุ^๑ริ^๑ย^๑าล^๑ง^๑รา^๑ตรี พวก^๑เส^๑น^๑จะ^๑เอา^๑นาง^๑เผา^๑ไฟ นาง
 โส^๑กา^๑อา^๑ค^๑ุ^๑ร^๑พ^๑ุน^๑เท^๑ว^๑ย น^๑า^๑พระ^๑เน^๑ตร^๑ห^๑ย^๑ด^๑เห^๑ย^๑า^๑ลง
 เผา^๑ะ^๑ไ^๑หล นาง^๑น^๑ง^๑น^๑ุ^๑ช^๑ส^๑ด^๑ร^๑เ^๑ร^๑ง^๑แจ^๑็ง^๑ฤ^๑ท^๑ย เ^๑ส^๑นา^๑ใน
 ม^๑ัด^๑ส^๑่ง^๑ด^๑ง^๑อ^๑ก^๑ค^๑ นาง^๑ร^๑อน^๑ค^๑น^๑จ^๑น^๑ส^๑ัน^๑ช^๑วี^๑ด^๑ับ เ^๑ล^๑ย
 คร^๑ร^๑ภ^๑ัก^๑ถ^๑ัม^๑แบ^๑ก^๑ผ^๑าง^๑อ^๑อก^๑ก^๑ด^๑าง^๑ที่ บุ^๑ต^๑ร^๑ใน^๑ท^๑้อง^๑ที่
 ต^๑้อง^๑เป^๑ล^๑ว^๑อ^๑ศ^๑ค^๑ เพราะ^๑บุญ^๑มี^๑จ^๑ึง^๑ไม่^๑บ^๑ร^๑ร^๑ล^๑ย^๑ลา^๑ญ^๑
 กระ^๑เต^๑น^๑จ^๑าก^๑ก^๑อง^๑ไฟ^๑โ^๑ก^๑ด^๑น^๑ัก^๑ห^๑น^๑า ท^๑ง^๑เช^๑น^๑ขา^๑บ^๑น^๑ป^๑
 อ^๑ก^๑ค^๑ผ^๑ลา^๑ญ^๑ ต^๑ิด^๑ก^๑ัน^๑ห^๑ม^๑ค^๑น^๑ด^๑ง^๑อ^๑ท^๑ร^๑มา^๑น น^๑อน^๑ท^๑น
 ท^๑าน^๑อยู่^๑ด^๑ำ^๑รง^๑ค^๑ ใน^๑ค^๑ง^๑ค^๑า พ^๑อ^๑จ^๑วน^๑แจ^๑็ง^๑เส^๑ง^๑ท^๑อง
 ส^๑่อง^๑ส^๑ว^๑้าง พ^๑ิน^๑น^๑พ^๑ลา^๑ง^๑ค^๑แจ^๑่ม^๑กระ^๑จ^๑ำ^๑ง^๑ก^๑ด^๑าง^๑เว^๑หา
 เต^๑็ก^๑น^๑อน^๑คร^๑าง^๑ร^๑้อง^๑เส^๑ียง^๑ก^๑อง^๑ม^๑ร^๑ร^๑ค^๑า ไ^๑กร^๑ไป^๑มา^๑ว^๑่า
 ป^๑ี^๑ศ^๑า^๑จ^๑ย^๑า^๑ด^๑ใจ

๑ จะ^๑ก^๑ถ^๑ำ^๑ว^๑ถึง^๑พระ^๑สง^๑ม^๑ท^๑รง^๑ส^๑ึก^๑ษา ช^๑้อ^๑ข^๑ร^๑ว^๑
 ต^๑า^๑บุญ^๑มี^๑ผ^๑อง^๑ศรี^๑ไส คร^๑ัน^๑เข้า^๑ต^๑รู้^๑สุ^๑ริ โ^๑ย^๑อ^๑โ^๑น^๑ท^๑ย

รีบเร็วไวครองฟ้าไม่ชาติ ฌวยบาตรยามงุ่มง่าม
 ออกจากวัด แกเดินตัดลัดทางใหญ่ในวิถี ใต้
 สะเบียงพอลอยงชีพชวี ขร้วตามรับรดกลับบัวควา
 พอมาถึงคงคาเสียงทารก แกลงงกพรันต์ตัวกลัว
 หนักหนา ว่าวันนพหุดอกกุศดอกวา เสียงร้อง
 ด่าอายตายโห่งก้งไถ่มอง แลเห็นเด็กแดง ๆ
 ตะเคงอยู่ พระมธุเวทนาอรามอง เข้าใกล้
 ชิตทารกยกประคอง เห็นพุงพองน้ำสงสารพิการ
 กาย ขร้วตามคใจดังใดแก้ว ว่าบุญแล้ววันน
 ลากมีหลาย แกรับขวัญกุมารว่าเสียตาย ช่าง
 รอดตายมาได้อยู่ในรัก ดูเขนขานจาพุกโธเอื้อ
 กะไรเลย อาตมา นาดาคก คณมคใจครันตัวสังก
 สองมอยกกุมารมากฎ แกอายหน้าฝนยาแล้วทา
 แผล ขร้วมีเกล้าข้างขัดไม้บัตลี นั่งแกว่งเปล
 เห็นเข้าทุกราตร แล้วคณมบดข้าวบ่อนเข้าเย็น
 เต็นนมาทารกที่โนบေး รู้หัวเราะหยอกเอิน
 นอนเพลินเล่น พอเวลาสายตเห็นตะวันเย็น กุณ

มีอันเที่ยวเล่นสบายใจ จนอยู่มาทารกเจริญศรี
 ถึงสี่ปีไปไหนก็ไม่ได้ เป็นง่อยเปลี้ยเสียขาธะธา
 ใจ จะไปไหนต้องถัดเกรกแปลกนัก พระจึง
 ตั้งนามตามเพศเวทนา ท่านขรัวตาให้ ช่อเกรกค
 แปลกคน พระชันทน์รักตั้งลูกจิตต์ผูกพัน ขรัว
 ตามีจากกฐณีไปทางไหน ได้กร่องให้ ไม่หยุดสุด
 กระสัน ขรัวมทำเกวียนเล็กให้เด็กนั้น ลาก
 ผายผันเที่ยวเล่นเย็นสบาย

๑ จะกล่าวฝ่ายนายโหรปรีชาหาญ เป็น
 อาจารย์อัสโรโตใจหาย ครอบเจ็ดจันทน์ท่านอาจารย์ผู้
 ชาญชาย จะถวายเป็นกุศลพาราธน์ พอสายแสง
 สุรียานพลาภาค ท่านพระราชครูผู้เรืองศรี แก
 รมรัดจัดแจงแต่งอินทรีย์ ท่านกะวงจากบ้าน
 สำราญใจ ร้องเรียกบ่าวอ้ายเสากับอ้ายสา ถอ
 ร่วมยาตามหลังเข้าวังใหญ่ ครนมาถึงศาลาหน้า
 เวียงชัย เสนาในพักร้อนผ่อนอินทรีย์

๑ บ้างพระจอมขัตติยาวราเดช พระสุริเยศ

ส่องฟ้าในราศรี เข้าที่สงรงสอดทรงเครื่องมณ
 แลว้กุ่มออกพระโรงรัตน ท่านมหาเสนีส้อมาตย์
 บังคมบาททรงธรรม์ต่างหรรษา พระจอมพงศัพ
 ดำรงคั่นครา ตรัสปริกษาขอความตามคดี

๑ ฝ่ายโหราจารย์ไสยศาสตร์ อภิวัตล
 องค์พระทรงศรี ได้สอบสวนคดีวันในคัมภีร์ ว่า
 ผู้บุญญาศักดิ์ดาฤทธิ ตลอดจากกรรม์มารดา
 มารศรี ประเดียนต์เลิศประเสริฐสุทธิ อายุ
 ได้สมบัติความคดี ขอทรงฤทธิทรบเบองบหมาดล

๑ บ้างพระจอมขัดตวงสี่ทรงยศดา พังโหรา
 ทลแจ้งแสงดงสาร ดกพระทัยขัตติยาอยู่ชานาน
 แลว้กบาลสงส์เสนนาย เหวนเสนาย่าชาทุก
 หนาท รมเร็วรเกิดเทพหลชนทงหลาย ไป
 ตรวจตราหาตุลผู้ชาย บุตรเจ้านายไม่ว่าเอามา
 พลัน อายุได้ สิบเสน่หา จงเข่นฆ่าชวาให้
 อาสัญญ พอสังเสร์จสมเด็จพระทรงธรรม์ รม
 ผายผันเของอย่างเข้าปรางค์ปรา ท่านเสน่สนาย

ฝ่ายตำรวจ ต่างยังหวัดใจหาราชอาณาจักร ออก
 เกณฑ์ไพร่ไปตั้งพันไม้ทันช้า จากวังมารายกัน
 สนั่นไป เทียวกันคว่ำหาจับลูกเด็ก ๆ ที่เล็ก ๆ
 งานนักรักใคร่ บุตรขุนนางเจ้าพระยาทั้งห้าไท
 จับมาได้ประหารผลาญชวา เด็กอายุสี่ปีในบุรี
 นน เลขอาสาญญา ขว้างถึงสังขาร แล้วค้นควา
 หารอบขอบพารา บุตรทาสเข้าใจหมดไม่มี ยัง
 อยู่แต่เด็กง่อยถ้อยนักหนา ทั้งแข่งชาติดกกับตน
 จนบับบับ ตั้งเวรจัดเป็นศิษย์ท่านขรัวม อยู่
 กุฎวัดป่าทางคลาไคล ท่านทั้งแปดห้ามรงค์ตรง
 มาหา เขาพูดจาตงข กะทู้ใหญ่ ว่ามารับสั่งทาว
 เจ้าเวียงชัย มาจับอายุออยเปลี่ยเสี่ยกายา ไป
 ประหารผลาญชพให้ตักชัย ผมมิใช่จะแสดง
 แกล้งมุสา อย่าช้าพลันตะวันจวนเวลา ขัด
 อาญาโทษทัณฑ์ถึงบรรลัษย์ ขรัวตาฟังตบออกตก
 ประหม่า แล้วตอบว่าจริงหรือเล่นเป็นไฉน อ่าง
 ว่าท้าวเจ้าบุรินทร์ บันเวียงชัย รับสั่งให้ประหาร

พลาญชิวา ^{สิ่ง}เล็กเท่านั้นผลิตสิ่งใดเล่า ^{สิ่ง}จึงจะเอา
 ไปมาดพิฆาตมา เราเกิดมาจวนตายวายชิวา ^{ได้}
 ยินว่าวัน^{สิ่ง}นั้นดชอบกล ^{สิ่ง}เสนาพึงคิดคุณว่ามี ^{สิ่ง}จึง
 พุดจาบอกแจ้งทุกแห่งหน ^{สิ่ง}ว่าองค์ท้าวโคตร
 กะบองครองสากต ^{สิ่ง}ภูวดลนิมิตนั้นผิดที่ ^{สิ่ง}แล้ว
 แจ้งความตามที ไหราทัก ^{สิ่ง}ให้ประจักษ์แจ้งความ
 ไปตามที ^{สิ่ง}เพราะเช่นนีสจึงวันถึงคุณมี ^{สิ่ง}จะ
 เป็นทีว่าขานประการใด ^{สิ่ง}พระมีว่าอนิจจาอายคน
 ง้อย ^{สิ่ง}มันชั่วถ้อยเหลือล้นพิวิสัย ^{สิ่ง}จะมีอิทธิ
 ฤทธิคะไร ^{สิ่ง}จึงจะใดเป็นเจ้าท้าวพระยา ^{สิ่ง}ตาม
 อาญาถึงจะฆ่าก็ตายเปล่า ^{สิ่ง}ตัวของเราไม่แข่ง
 แกล้งมูสา ^{สิ่ง}คนเช่นฉมบุญหรือคุณตา ^{สิ่ง}จงตรึก
 ตราคูให้ทราบอย่าหยาบคาย ^{สิ่ง}เป็นความจริงขอ
 บิณฑบาตเถิด ^{สิ่ง}จะประเสริฐทำบุญไม่สูญหาย
 คนพิการอย่าประหารให้วางวาย ^{สิ่ง}ขอเชิญนาย
 กรุณาโปรดปราณี ^{สิ่ง}ท่านทั้งแปดข้ามรงค์ ^{สิ่ง}คิด
 สงสาร ^{สิ่ง}ว่ามีวการเองไปไม่พอที่ ^{สิ่ง}คนง้อย

เปลี่ยนเสียขาเป็นาถี้ บุญไม่มีดอกเราไม่เอาไป
 แล้วแปดนายพาขันธ์ออกจากวัด จึงรับรัดเข้า
 มหาพาราใหญ่ ถึงสำนักพักร้อนผ่อนฤทัย แล้ว
 ครรไลเข้าเฝ้าเจ้าบุรี กราบทูลองค์ทรงฤทธอดิศร
 ให้ภูธรทราบเบื่องบทศรี ว่าหม่อมฉันนั้นเที่ยวหา
 ในธานี ได้หมื่นสี่พันถ้วนประมวลการ มา
 ประหารผลาญชีพถึงอาสัญญ์ แล้วพากันคืนหลัง
 ยังสถาน ขอพระองค์ทรงทราบบทมาลย์ จะ
 ไปรดปรานเป็นการสถานใด พระจอมท้าวโคตร
 กะบองที่หมองหมาง ค่อยเส้อมสร้างคล้ายทุกซ์
 เป็นสุขไส มีรับสังกรรมวังชาวคลังใน ให้เบิก
 จำสิ่งของเงินทองมา ประทานให้นายเวรพระ
 ดำรวจ ที่เร็วรวดห้าวหาญชาญอาษา ประทาน
 เป็นรางวัลตามบัญชา พอส่งเสด็จพระเสด็จเข้า
 ในที่ ทำนมหาเสน่มีขศลา ได้เงินทองของดี ๆ
 ยิ่งปรีดา แต่นั้นมาผาสุกทุกนรินทร์ จักรพงศ์
 ก็ทรงประทับอาสน์ ส้าราญราชปรีดีเปรมเกษม

สันต์ ยิ่งแสนสุขสนุกสนานสำราญครัน ชน
 ทั้งนร่าเริงบันเทิงใจ แต่อยู่มาในบุรีชานันัน
 เกษมสันต์ทั้งบุรุษสตรีไส • ชาวประชาหาสุขไม่
 ทุกข์ภัย แต่นับได้สืบปีกับสิ้น

๑ จะกล่าวฝ่ายนายโหรปรีชาหาญ รู้ตำนาน
 ดั่งจริงทุกสิ่งสรรพ ครมศิลป์แก้ได้ส่วนครวญเหตุสังเกต
 พลัน ว่าวันจันทร์เดือนสี่ประกา ว่าผู้มบุญญา
 ศักดาเดช จะประเวศมาทางกลางเวหา ครอบ
 บุรรมย์สมบัติขัตติยา มีเขชาล้นล้นภพไตร องค์
 พระจอมโคตรกระบองดำพองจิตต์ ต้องแพ้ฤทธิ์
 เพราะอำนาจไม่หวาดไหว แก่สอบสวนถ้วนถ
 คัมภีร์ใน โหราใหญ่จัดแจงแต่งอินทรีย์ พอ
 สายสีโม่งกว่าโหราศาสตร์ ร้องเรียกทาสทาสามา
 ถ้วนถึ ถ้อคนโหรร่วมยาไม่ชาติ ท่านกระวี
 ครอบโหลเข้าในวัง ถึงที่เฝ้าจอมเจ้าผ่านพิภพ
 ตรีสปรารภตามคคัมภีร์สั่ง ว่าอย่างไรไม่ใคร่มา
 ในวัง หรือรอร้งอยู่ด้วยการสถานใด ท่านโหร

เผ่ากั่มเกล้าทูลแกลง แล้วข้แจงตามตำราอัชฌาศัย
หม่อมฉันได้ไคร่ครวญสอบสวนภัย เห็นเหตุใหญ่
จะมาในธานี

๑ คึงแต่ พระยาโคตรกระบอง ฐิว่าผู้มับบุญจะมา
ก็ให้เตรียมพดทหารไว้รับผู้มับบุญ จนกึ่งขรวค้ำพา
เจ้าเกรกไปคอยดูผู้มับบุญจะมา จนกระทั่งถึงพระอินทร์
เขามากับเครื่องทรงมาให้เจ้าเกรก ๑ แล้วพระยาเกรก
ก็ได้ครองเมือง

๑ ท่านผู้มับบุญญาศกตเคช ไม่ประเวศทาง
เดินเนินวิถี จะลิตและเหาะตนบนเมฆ มีฤทธิ
เรื่องเดชเวทวิชชา ชึ่งพระองค์ผู้ดำรงนักรเศ
ต้องแพะเดชทรงศกิดเป็นนิกหนา อักเจ็ดวันท่าน
ผู้ อิศรา จะเข้ามาถึงบุรีที่สำราญ พระจอมพงศ์
ทรงฟังให้คังแค้น น้อยหรือเส่นฤทธาช่างกล้า
หาญ เราจับเป็นเข่นฆ่าอ้ายสาธารณ์ ยังบันดาล
รอดตนไปพ้นภัย จัตถวิงศ์ทรงเดช เกศกษัตริย์
ให้กลุ่มกตัดใจตนจนหม่นไหม้ เชอตรองจิตต์

พระยาแครง

คิดอ่านการชิงชัย ว่าเราไม่เกรงเดชเวทวิชา
 จะลัดเลาะเหาะมาเวลาไหน จะชิงชัยตามมา
 ปรารถนา แล้วพระองค์ทรงสั่งเสนา เกณฑ์
 โยธาพร้อมกันให้ทันการ ขึ้นรักษาม้อมคูประต
 ค่าย ทั้งนายไพร่ทุกหมวดตรวจทหาร เร็วไวๆ
 เสนาอย่าช้าการ ในวันนั้นผู้มบุญประเสริฐ ที่ถ้า
 เลิศโลกามหาสถาน จนเหาะกว้างมากกลางพะโยม
 มาน เราบรรดาต่อคือให้ มีชัย เฮ้ยคอยคุดัก
 จะปองขวาง ด้วยไม้ยางสาตราคทาใหญ่ ให้
 เห็นแท้แน่นอนก็ประจักษ์ใจ ชีวิตไม่ดับเข็ญคงเห็น
 จริง พอสั่งเสด็จพระเจ้าเสด็จเข้า ปรากฏครั้น จอม
 กษัตริย์ โกรธใจปืนใหญ่ยิง เขาว่าดีมีฤทธิคิด
 ประวิง ยังเกรงกริ่งบุญญาบารมี

๐ ฝ่ายทั้งสี่เสนามหาอำมาตย์ บังคมบาท
 ทรงธรรมจ่มั่นขมิ เกณฑ์พลไพร่ผู้ดี
 ทุกหน้าที่ตรวจตราบัญชาการ แล้วสั่งให้ ได้คน
 ขานบนบ้อม สะพร่งพร้อมแน่นหนาโยธาหาญ

เรายำซาไปดูเล่น ให้เลเห็นขัตติวงศ์ สิ้นสงสัย
 พระรูปโฉมโฉมพรรณนั้นอย่างไร ยังฟ้องใสรหรือ
 ว่าแก่ชะแรกาย แล้วหญิงชายฝ่ายชาวประชา
 ราชฎี ออกมุงมาจากเคหาเวลาสาย ล้วน
 แต่งเงแลพร้งทั้งหญิงชาย ทั้งบ่าวนายเดินตาม
 กันหลตามมา ที่ข้าขาสาวยังไม่มัว หล่อน
 แต่งตัวนำเดาะเหมาะนี้หนา วิจิโฉมงาม
 ประโลมณัสนา นุ่งห่มผ้าทองอินทรีย์ฉวีวรรต แม่น
 ชายโตยลพักตร์คือรักใคร่ เพราะทรมวยพร้อม
 พร้งทุกสิ่งสรรพ เจ้าชู้ชายหมายชิตเที่ยวคิดพันซ์
 บ้างว่าขวัญนัสนาหล่อนน่ารัก ทมคู่ชู้ชนแทบกลัน
 ได้ เขารักใคร่ตามกันมาหนักหนานัก ที่แม่
 ม่ายไร้วัวเมามัวหนัก ชายถามทักค่อนงอนกะไร
 พวกหญิงชายชาวบุรินทรสันทั้งนั้น ออกผายผัน
 มาเป็นหมู่อยู่ใสว เดินยัดเยียดเบียดกันสนั่นไป

คอยท้าวใหญ่ทมิฬบุญญา

๑ ปางพระจอมอิสราศักดาหาญ ว่าเกิดการณ์
 เหตุภัยใหญ่หนักหนา สลดทรวง่วงเหงาเศร้า
 อูรา ประหนึ่งว่าชีวันต์แทบบรรลัย จะผ่อนผัน
 ฉันทไฉนหนอ เราเกิดก่อความทุกข์ไม่สุขใส
 ครองแน่จะแพ้ฤทธิไกร ไหนจะได้ครองบรที่
 สำราญ แล้วหักจิตคิดห้ามความวิตก ทธา
 ออกท้าวไทตั้งไฟผลาญ เราก็ดื้อเชื่อชาติฉลาด
 ชาญ ถึงวายุปราณเกิดโหม ลือวาชอชาย แล้วขอ
 กรวอนไหว้เทพารักษ์ ที่สำนักปรารงค์ปรัมภดา
 หาร ขอป้องกันอันตรายพาล ให้บันดาลสูญ
 หายละลายไป ทิ้งเสื่อเมืองเรื่องฤทธิศักดิ์ศักดิ์
 ที่เป็นหลักฐานฝั่งศรีใส ช่วยคุ้มครองป้องกัน
 สรรพภัย ทิ้งเจ้าไพรเขาเขินเนนครี ครันเสร็จ
 การบวงสรวงเทพารักษ์ จากสำนักปรารงค์สุวรรณ
 อันเรขา เสด็จเข้าที่สร้งพระคงคา เสร็จแล้ว

มาทรงเครื่องงามเรืองรอง จับกระบองของพระ
องค์เคยทรงถือ ได้มีขอทั้งบริไม่มีสอง พระ
เสด็จเยื้องย่างจากปรangk์ทอง โศครกระบองไม่
พร่นหวนพระทัย ทั้งเสนาข้าทูลละอองบาท ออก
เยื้องยาตรตามครุเป็นหมู่ใหญ่ สาวสุรางค์นาง
สนมกรมใน ออกตามไทพพิตรอิสรา

๑ จะกล่าวถึงพระมอญทวด แก่เคร่งครัด
สตัยช่อถือสีกา สมทานเขามาณภาวา ครน
เข้ามาบิณฑบาตไม่ขาดวัน ได้ยินข่าวเล่าบอก
ออกกระแเส โยบกั้นแซ่ไปทังวังรังสรรค์ ว่า
ผู้มบุญญาศักดิ์คารัน จะผายผันเหาะมาครองฐาน
ชาวพาราพากันไปอยากใครเห็น ได้ชมเล่นให้
ประจักษ์สมศักดิ์ศรี วันนเราจะเข้าไปในบุรี จะ
ร้ายดุดูเห็นไม่เป้นไร พอลคิดแล้วเท่านั้นมีทันช้า
แกยตราเข้ากุฎที่อาศัย นุ่งสะบงทรงจิวรด้วย
ร้อนใจ จะรีบไปในบุรีที่สำราญ

๑ จะกล่าวฝ่ายเด็กง่อยถ้อยหนักหนา ร้อง
ให้จ้าวาขรวพ่อต่อว่าขาน หมอบากดูผู้วิเศษแจ้ง
เหตุการณ์ ในสถานพระบวรที่สบาย หลวงพ่อ
ไปพาราเข้าไปด้วย จะได้ช่วยแก่ทุกข์สนุกสถาน
ท่านผู้มีฤทธิไกรอันชัยชาญ จะงามปานเทวหรือ
ว่าไร พระครุมีวานแห่ละจนจิตต์ . สุดจะคิดฝัน
แปรช่วยแก่ไข ต้องกังวลคนมากลำบากใจ
ไปทำไมหวอดเจ้าไม่เข้าการ ตัวเข้าไปไม่ช้าเวลา
สาย จะพันผายคนหลังยังสถาน แม้นไปได้ไม่
ห้ามเถิดตามการ จะทนทนอ้อมเจ้าเข้าบุรี เด็ก
ง่อยว่าอนิจจาหลวงพ่อเอ๋ย จะละเลยลูกยาตีลา
หนี่ นีร์ักลูกผูกจิตต์คิดทวิ แต่ท่านยังไม่พา
ลูกยาไป พระครุมีวานแน้ลูกเอ๋ย กรรมเอ็ง
เคยก่อสร้างแต่ปางไหน เป็นง่อยเปลี้ยเสียขา
ระอใจ จะพาไปยากแค้นแสนรำคาญ อ้าย
เด็กง่อยร้องให้ว่าตายละ หลวงพ่อจะจากไปไม่

สงสาร อยู่ไปโยให้ทนทรมาน บรรลัยลาญต์
 กว่าอยู่เป็นผู้คน ขรวัตาพั้งนั้งนังกกรังจิตต์
 แแต่คิต ๆ อยู่ในใจให้ฉงน จะหนไปก็ใจยังเป็น
 กังวล แล้วชตันตอบความตามคคี่ เจ้าจะไป
 ตามใจเกิดลกรรัก จิวสานักเร็วพลันขมันขม
 จิตเกี่ยวนน้อยทำไวได้คบบด ให้ตลจจะได้พาลาก
 คลาโคล พอคคี่แล้วเท่าเมบตันชา อุ่มแตก
 พาลงกฏที่อาศัย ใส่เกี่ยวนลาจจากอรามตาม
 ทางไป ประเคียวใจถึงท่าริมวาร เรือจ้างหลาม
 ข้ามส่งตรงชนฝั่ง จนกระทั่งแนวทางหว่างวิถี
 เห็นหญิงชายชาวประชาในธานี จรลีตามกันสนั่น
 มา บ้างโงะกันั้นว่าท่านผู้มเดช มาถึงเขตต์เวียง
 ชัยใกล้ันักหนา ในวันนถึงทนครา เรืออย่าช้า
 รับไปได้เห็นกัน ท่านพระครุรดคนเห็นล้นหลาม
 บ้างเดินตามเข้าวังนรังสรรค์ ทงแก่เฒ่าสาวหนุ่ม
 เกล่อนกลุ่มกัน ขรวัตานันยาตราไม่ช้าที่ ถึง

ส่วนฝ่ายชายบุรีเป็นทรก ขรวิ้มวกเข้าไปได้พัก
 เอนสุนทรวอนว่าได้ปราณี ว่าเจ้านักเป็นเด็กยัง
 เล็กนัก ชาวประชามากลุ่มทั้งหนุ่มสาว ออก
 เกี้ยวกราวในบุรีมามากนัก เราเบียดคนจนอ่อน
 ต้องผ่อนพัก อยู่สำนักแห่งนทสบาย เป็นการ
 ร้อนข้างจะจรไปไม่ช้า เจ้าคอยทำอยู่ที่นั่นอย่าหนี
 หาย แดดกลมลมเย็นเย็นสบาย ระว่างกาย
 ซ่อนตนให้พ้นภัย แม่นผู้มบุญญาวราฤทธิ์ มา
 สถิตปรากฏมาศปราสาทชัย ตัวของข้าจะมารับ
 ด้วยฉับไว จะได้ไปดูแลให้แน่นอน ง่ายสดับ
 กลับตอบขรวิ้มว่า ท่านไปอย่าเพลาอารมณ์ชม
 สถาน แม่นผู้มบุญญาศักดิ์ดาตามน เหาะทะยาน
 เข้ามายังฐาน หลวงพ่อกลับมารับตัวข้าเจ้า เร็วๆ
 ข้าจะดูให้รู้ที่ พระว่าเออเอ็งอย่าเชื่อเจ้าบุรี จะ
 บันปผู้คนอลหม่าน แล้วพระมีจรถจากทารก ให้
 ร้อนอกคิดไปให้สังสาร แม่นผู้มบุญญาศักดิ์ดาตามน

ถึงสถานแล้วจะรับมันกลับไป แกร็บรัตตัดทาง
 หว่างวิถี เข้าธานีแสนสนุกเป็นสุขไส ชาว
 เวียงชัยหลายหมื่นดาษค้นไป เด็กผู้ใหญ่สาวหนุ่ม
 กลุ้มกันมา ให้หวนจิตต์ คิดถึงอายเด็กน้อย มัน
 เปนง่อยนั่งชุกไต่รูกษา ถ้าแม่ผู้มฤทธีอิศรา
 เสด็จมาแล้วจะกลับไปปรบมัน แล้วพระครูคอย
 อยู่ในนิเวศ อยากแจ้งเหตุให้ประจักษ์เป็นหนัก
 หนา เวลาใดท่านจะได้ถึงพารา นางคอยท่าจะ
 ดูให้รู้การ
 ๑ กล่าวถึงท้าวอัมราศกิดาเดช มีพระเดช
 ท้าวจบในภพสาม ครองสวรรค์ชนฟ้าส่งางาม
 ทรงนามสถิตแท่นแผ่นมณี พร้อมสร้างค่านาง
 บำเรอเสนอนสนอง ฟังเพราะพร้องจับจิตตเครื่อง
 คัดดี ความพรียงนางกนิษฐี อัปสรศรีแรก
 รุนละมุกตกาย ทังเทวาช้ำทุลลตองบาท มา
 เกื่อนกถาดพร้อมหน้าเวลาสาย อิศยมภวญาณ

สำราญกาย · สุขสบายโสมนัสเป็นอัตรา มาณ
 น้องค้ท่านอัมเรศ เกิดอาเพศเห็นประจักษ์เป็น
 หนักหนา บรรทมแผ่นแท่นมณที่โสภาน ในอุรา
 ร้อนเร้งดังเพลิงภาพ จวนจะหลับเชอกลับผวา
 หวาด ภูวนาดตกพระทัยในสถาน เอ๊ะไตฟ้า
 อาเพศเกิดเหตุการณ์ จึงบันดาลให้เราเร่าร้อนใจ
 แล้วพระองค์ทรงเสด็จทิพเนตร ลงสังเกตดินฟ้า
 ชลาไหล แลเห็นภพจบทะเลเมรุไกร แล้ว
 ท้าวไทแจ้งความตามคดี ว่าเด็กน้อยง่อยเปลี้ย
 เสียแข่งขา มีบุญญาอันเลิศประเสริฐศรี จะ
 ครอบครองไพร่ฟ้าในธานี ให้เป็นที่พึ่งพาประชาชน
 จำจะต้องไปพิทักษ์ช่วยรักษา ให้แขนขาหายงาม
 ตามนุสนธิ คงอันพมอทธิฤทธิธรณ ครอบ
 สากลสืบภษตรีษิตติยา ครั้นคิดแล้วอัมรินทร์
 ปันพิภพ ขจรจบล่อฤทธิทวทศา เขาทศรัง
 ทรงเครื่องเอื้องยาดรา พระหัตถ์ถือว้าพระขรรค์

ด้วยทันใด จากวิมานพระทะยานระเห็จเหาะ ข้าม
 ละเมาะโขดเงินเนินไศล ประเดี้ยวหนึ่งก็ถึงพระ
 เวียงชัย แล้วท้าวไทม์ราลลاجر เข้าแฝงกาย
 แล้วร้ายเวทคาถา ตามบุญญาอิทธิฤทธิ์มหิศร
 ด้วยเดชาอัมราฤทธิรอน ลือขจรทั่วฟ้าสุราลัย
 ประเดี้ยวเห็นเป็นโคศุกรราช งามพุดผาดอ้วนพี
 ผ่องศรีใส องค์อัมเรศกลายเพศไปทันใด เป็น
 พราหมณ์ใหญ่เฒ่าชะแรแก่ชรา พระขรรค์ชัย
 หัสสนัยน์เคยทรงถือ สำหรับมฤตยูชด้นกหนา
 บันดาลกลายไปพลันในทันใด ดูเป็นพราโตะแจ็ก
 ที่เหตักดี แล้วจงโค่นผ่ายสะพายข้าม ออก
 งามงามลัดทางหว่างวัด มาถึงสวนปลุกผ่ายชาย
 ธานี ท้าวโกสีย์เห็นออยอ่อนทำพ่อนพัก แล้ว
 ปราศรัยเด็กพิการว่าหลานเอ๋ย เจ้ามาเฉยนิ่งอยู่
 ไม่รู้จัก อยู่ดินถานบ้านไกลหรือไกลนัก ไยมา
 พักพ่อนอยู่ไกลผู้คน เจ้าเด็กง่อยฟังถ้อยสุนทร

งาม แลดูพราหมณ์ผิดใจให้ฉงน เอื้อผู้ใดใคร
 นที่ชอบกล จะเป็นคนอยู่ที่ไหนหรือใครมา แล้ว
 เต็กถามว่าความคุณดาน จะไปที่แห่งใดโฉนหนา
 สะพายย่ามจูงโคงามโสภานี้คุณตาอยู่ที่ไหนไกล
 หรือไกล อัมรินทร์ได้ฟังสุนทรถาม แล้วตอบ
 ความตามประสาอชฌาสัย ว่าตัวของตามาแต่
 บ้านสถานใดลี้หาถูงไล่ไล่สะเบียงมาเลี้ยงตน
 เขาถือกันว่าท่านผู้มฤตกร ประเสริฐสติชฌินฟ้า
 เวหาหน จะลัดเลาะเหาะมาครองสากล ตา
 อยากยลองค์ท่านเป็นขวัญตา จึงสู้ทนตรากตรำ
 มาลำบาก ต้องทุกขยากจากบ้านนานนักหนา
 มาพบเจ้าใจเราเจตนา คิดหมายว่าจะฝากของที่
 ต้องใจ โลกบ่ยามนรู้ร่ำมหนักหนาหลาน จะ
 จูงผ่านเข้าเวียงชัยเห็นไม่ได้ ขอฝากไว้ไม่ช้าตา
 จะไป ประเดี้ยวใจกลับมาจากธานี เต็กง่อยว่า
 อนิจาคุณตาชา หลานแข่งขาสารพัตรจะบดสี

พิจารณ์ทั่วตัวตนพันทิว จะพาที่รับฝากลำบากใจ
 เกต้อกว่าโคตัวใหญ่มันไพล่หนี ตัวหลานนั้นตาม
 ให้คำไม่ได้ หลวงพ่อเข้ามาจะดำระอาใจ ประเดี้ยว
 ไม่ให้ ไปดูผู้มีบุญ ท่านพรหมณ์แปลงแจ้งใจ
 แล้วไซสาร นั้นแน่หลานตัวของตาไม่ว้าวุ่น ถึง
 หายไปก็ไม่ว่าช่วยการบุญ เจ้าทำคุณไว้เกิดตาจะ
 คลาไคล ข้างเตกว่าดำกระนั้นฉันจะรับ ตารับ
 กลับคืนมาอย่าช้าได้ ปลัดยกินหญ้าข้าจะคูดอยู่แต่
 โกล เร็ว ๆ ไวรับมาอย่าช้านัก อัมรินทร์ขึ้นดี
 จะมีไหน ผูกโคไว้แล้วเสียดแจ้งประจักษ์ ส่ง
 กุญยามบอกตามอารมณ์รัก จงอยู่พักคอยตาอย่า
 รากี้ ทั้งข้าวปลาของตาในกุญยาม หิวแล้วตาม
 ใจเกิดหนุไม่จู้จี้ แก่ส่งมัดโตใหญ่ให้ทันที ท้าว
 โกลสัยบอกวาทาจะคลาไคล แล้วเดินทางห่างพัน
 ตำบลนั้น เข้าเขตคั่นแถวทางหว่างไศล เป็น
 ถิ่นที่ไม่มีชาวเวียงชัย หัสสน์นั้นเหาะชนพนเมมา

ประเดี้ยวหนึ่งถึงพืมานสำราญจิตต์ ได้สมกิตสม
 มาตปรารณา สติตแทนแผ่นมณีด้วยปรีดา ท้าว
 อัมราเกษมสานต์สำราญใจ

๑ กล่าวถึงท้าวโคตรกระบองคะนองฤทธิ์ เสด็จ
 สติตย์ปลับปลาที่อาศัย พร่อมเสนซ์พราหมณ์
 ลันหลามไป หมอบเฝ้าไทบพิตรอัสรา ขัตติวงศ์
 ทรงประทับกับพระแทน เอนกแน่นไพร่นายทั้งชาย
 ขวา จักรพงศผู้ดำรงพระพารา คอยตั้งท่าแลดู
 พระภูมิ แม่นลัดเลาะหาะกว้างมาทางไหน จะ
 ขวางให้ ชวงตงเบนฝั้น เมื่อไรเล่าจะเข้ามาในธานี
 จะรายดกลงไต่เลนให้เห็นกัน

๑ จะกล่าวฝ่ายเต็กง้อยเน้งคอยท่า จนเวลา
 สายแสงขึ้นแดงฉั้น ประหลาดใจน่าใคร่อัศจรรย์
 ผู้เฒ่านนเข้าไปในธานี แถบอกว่าไม่ช้าจะกลับ
 หลัง หรือว่ายังสอบสวนไม่ถ้วนถึ นิ่งคอยหา

จนสายแสงสุริย์ ปานฉะนี้แล้วอย่างไรจึงไม่มา
 ฝ่านั่งบ่นอยู่จนหิวอาหาร จะคิดอ่านอย่างไรไหน
 หนา แค้นขัดใจว่าจัญไรจริงออกตา แกล้งว่า
 ให้กินเข้ที่เฝ้าไว้ หีบยามใหญ่ที่ใส่ของตาเฒ่า
 คั้นห่อข้าวหีบมาไม่เข้าได้ ว่าหิวแท้แก่ห่อไม่พอ
 ใจ เข้านั่งใกล้ เปบกันสันสบาย

๑ ฝ่ายเด็กนั้นครั้นได้ กินข้าวที่พี่ย แทบ
 ลอยลิบเหาะไปเหมือนใจหมาย ครั้นเสร็จสรรพ
 รับประทานสำราญกาย ดูสบายกว่าแต่ก่อนเพื่อน
 ทวี แล้วหีบยามของตาพราหมณ์ออกมาคั้น
 พบเครื่องตนเพชรรัตนจรัสศรี ทั้งมงกุฎบุษย์
 แชมแถมมณี กำไลทับทรวงดวงจินดา ประ
 หลาดจิตต์ผัดใจไหนหนอ เราเกิดก่อความสงสัย
 ใหญ่หนักหนา หรือครุ่นมีฤทธิอิศรา แปลง
 กายาเข้าไปในบุรี หรือจะเป็นเทवासุราฤทธิ สิ่ง
 สถิติริมแนวแถววิถี จำจะดูให้ รู้แจ้งแห่งคดี

เขาคฤกคฤกนยามตาพราหมณ์พัตัน แลเห็น
 ขวดใส่น้ำมันสำคัญนัก ไม่ประจักษ์แจ่มจริงทุก
 สิ่งสรรพ หยิบขันเพ่งเล็งชูดน้ำมัน อัสจรรย
 ขวดแยกแตกกระจาย กะเด็นถูกตนตัวทั่วทั้ง
 นน ขาแขนสันที่หดยดหมดหาย สบายตัวทั่ว
 สารพวงคักาย เจ็บบวดยคลายขาแข็งแข็งแรงดี
 เลยลกขนิยตรงดำรงได้ ความค้ำใจเด่นผ่องเสียง
 อังม หายเจ็บปวดขวดขยาของตาด ตังเตน
 เราคงสุขไม่ทุกข์ภัย พนิจดูภษาเห็นฟ้าทพย์ ของ
 ลอยลิมมากับฟ้าจะหาไหน เองนงพลางไว้ห่าง
 โหงโจงทันใด สวมถ้ำโลโล่ส่องงามเหลือดี สวม
 สังกวาลงมตระการอย่างกษัตริย์ เพ็ชรรัตน์แสง
 ประไพวิไลศรี สวมมงกุฎสุดประเสริฐฐาเลิศดี
 งามมณีสอดแซมแถมมุกดา พระอำมรงค์วางเม็ด
 เพ็ชรรัตน์ สวมพระหัตถ์เร็วพลันด้วยहरษา ดู
 มิดโตที่โตเต็มประคตา พอพริบตาเป็น พระขรรค์

ไปทันใด มองเขม้นเห็นโคศุภราช แผ่นผางด
 กลับเป็นม้าอาชาใหญ่ ว่ากุนีและผู้มีฤทธิกร
 จะเข้าไปยุชยาครองธานี เออหมายใจว่าใครที่ไหน
 เล่า แท้ก็เราเองแฮแน้ฟ้าพี่ ทะลึ่งโอดโศกมา
 ไม่ซำที ขันพาษาเหาะมุ่งเข้ากรุงไกร, ด้วย
 เดชาอ้อมราผู้ประสาศรี ดุ้มดิมิดกลุ้มฟ้าสุธาไหว
 ชนทงเมืองเลื่องลืออ่องออกไป ในเวียงชัยมัตฟ้า
 เหมือนนราตรี พระราชาขมาเหาะตะลิว พระ
 พายฉิวพัดมุ่งเข้ากรุงศรี ข้างฝั่งเหล่าชาวประชา
 ในธานี เห็นอันทรยทวักนทงนโนไป

๑ กล่าวถึงเจ้าท้าวโคตรกระบองใหญ่ ประทับ
 ในแท่นมณเฑียรศรีไส เยี่ยมพระเกลดแลดูภูวนัย
 โกรธพระทัยดั่งไฟบรรลัยกัลป์ ทว่ากระบองต้น
 ยางแล้วขว้างฝัง เสียงเอ็ดอึงดินฟ้าโกลาถัน
 ไม่ต้องผู้มีเดชวิเศษกรัน กระบองนั้นหมุนคว้าง
 กลางเมฆา ไปตกกลงตรงสถานเมืองลานช้าง

เสียงโพงพางดังสนั่นป่า จัดดวงศผู้ดำรง
 แผ่นสุธา ขว้างสาตราพิศไปอาลัยนัก เสีย
 พระทัยในอารมณ์แทบลมจับ กระบองดัดไปทาง
 ไหนไม่ประจักษ์ ครั้นจะอยู่ในบุรีที่สำนัก เรา
 คงจะไม่พินิตตนตาย พอคิดแล้วเท่านั้นมิทันช้า
 จากพลับพลาตบต้อออกหนหาย พวกหญิงชาย
 ฝ่ายมหาเสนา นาย ทั้งหญิงชายแห่งนคฺพระกุม
 ไม่ทราบที่ท่านพระยาจอมนเวศ เอนเทศไปทาง
 ไหนไม่รู้ที่ ประหลาดใจดูในแท่นมณ ไม่เห็น
 มองก็กษัตริย์จักดิยา ขณะนั้นท่านผู้มบุญเลิศ
 สัทธประเสริฐฤทธชดนักหนา เชอเหาะตรงบุรี
 ด้วยปรีดา พราหมณ์พฤตมาอวยชัยแล้วให้พร
 ท่านเสนาสนายออกผายผัน อภิวันที่ทุลองค์พระ
 ทรงศร เชิญประทับบนพลับพลาให้ถาวร ครอง
 นครดบ้เชิญให้เย็นใจ ปางพระจอมอิสราพระยา
 เกรก พรงุ่นแรกฤทธิจะมีไหน ได้ทรงพึงเสน

กิดใจ ภูวนัยหยุดประทับที่พลับพลา พร้อม
 ทงสี่เสนามหาอำมาตย์ บังคมบาททรงธรรมต่าง
 ھرรษา บ้างแต่งตงทงข้าวตอกดอกมาตา เครื่อง
 บูชาภูมิด้วยดีใจ

๐ ป้างพระทรงโคมโสมนัส โองการตรัสกับ
 เสนออัชฌาตย์ ว่าเรานมัสักดามาแต่ไกล จะ
 ครอบในนัคเรศนิเวศวัง เพราะพระยาโคตร
 กระบองจองทองนัค ไม่รู้จักครึกตราเหมือนบ้า
 หลั่ง คิดเข่นฆ่าชาวประชาวยขวัง จิตต์ไม่
 ตงถอมันในขันต์ ตัวเรามาหมายว่าจะกำจัด ให้
 วิบัตชีวตม้ขาดเป็นผี ไม่เข่นนั้นชาวประชาใน
 ธานี ทงบุรแม่นมันจะอันตราย ทังไพร่นาย
 ฝ่ายพลเรือนทหาร จงเป็นการสุขสมอารมณ์
 หมาย คงสนทุกข์สนุกสนานสำราญกาย ให้
 สบายถ้วนหน้าในธานี รับสั่งเสร็จแล้วเสด็จจาก
 ที่พัก สู่สำนักปรารงค์ทองงามฝั่งศรี พร้อม

เสนาอำมาตย์ราชทวี พวกพราหมณ์ ชัศสรเสรีญ
 เจริญพร พร้อมสร้างค่านางเหล่าสาวสนม ล้วน
 สาวพรหมจารีศรีสมร งามเปล่งปลั่งทั้งสินดัง
 กิณนร อรชรนารักลักขณา เข้าเคียงกายถวาย
 อยู่งานพัด นำกำดัดผิวพักตร์เป็นหนักหนา ที่

พวกเหล่าเฒ่าแก่เซ่งเซ่มา เข้าเฝ้าเฝ้าชูลด้วยดีใจ

๐ กล่าวถึงท้าวโคตรกระของมัวหมองศรี จาก
 บุรยาดราเข้าป่าใหญ่ แล้วเดินรีบลัดคัตตรงเข้า
 พงไพร แสงอุทัยแรงร้อนกฟอนพัก ด้วยแพ
 ฤทธอศรารวราช ภูมณฑลแดนวัดกเพียงอกหัก
 ละสมบัตต์พลัดพรากจากสำนัก ทั้งเมย์รักเคียง
 ข้างไ้วห่างไกล บรรทมเหนือสังขรนอนไม่หลับ
 จนดาวเคลื่อนเดือนลับเหลี่ยมไสล เสียงไก่เดือน
 เดือนขึ้นสนั่นไพร แสงอุทัยส่องภพพินณา
 เธอตนนอนอ่อนหิวให้หิวจิตต์ แล้วทรงฤทธิ
 เลียบเดินบนเนินผา เก็บพวงผลหล่นกลาดดาษาตา

เสวยมาตามเนินแล้วเดินจร ไต่เดือนครั้งถึงบ้าน
เมืองลานช้าง โสภโศภไม่สร้างทกข์เท่าเขาสิงขร
มองเขม่นเห็นคทหายิ่งอวรณ์ พระภครนึ่งองตะลิ่ง
คิด เราเหนื่อยอ่อนจะพ้อมพักอยน ให้เป็นที่
ชันบานสำราญจิตต์ เห็นบานไม้มกข์มาไกลจิต
แล้วทรงฤทษพ้อมนางยงคร ด้วยคนเดียวเปลี่ยวใจ
ด้วยไรัญชาติ เธอหมายมาว่ารวงกมเป็นผี เคย
อาศัยอยู่ ในป่าพนาล ที่นนมคูหาน้ำสำราญ

๑ จะกลับกล่าวถึงเจ้าพระยาเกรก เธอพึ่ง
แรกครองสมบัติพิสดาน อยู่ปรารงค์ทองห้อง
รัตนชัชวาล แสนสำราญทุกนวันคร้แต่ันมา
วันนี้องค์ทรงเดชเกศกษัตริย์ ให้แก่นขันต์ใน
พระทัยใหญ่หนักหนา เหม่ออแต่้าโคตรกระบอง
ครองพารา ช่างหาญกล้าอวดตัวไม่กลัวภัย มัน
เข่นม้ามารดาเราอาศัยญ น้อยหรอนันข่มเหงหา
เกรงไม่ เราบุญปลอดรอดตนพ้นจากภัย เทพไท

ก็นั้น จอมกษัตริย์ตรัสถามความอำมาตย์ ทั้ง
 พวกราชพลพลขันธ์ ผู้ใดใครรู้แจ้งแห่งสำคัญ
 ว่าทรงธรรม โคตรกระบองคณองฤทธ ออกหนึ
 ่ไกลไปแฝงอยู่แห่งไหน จงบอกให้เราแจ้งอย่า
 แหนงจิตต์ จะตามไปไล่ประหารผลาญชีวิต ให้
 สมจิตต์ รัชยาเป็นสาธาณ อำมาตย์หนึ่งรู้การ
 ชำนาญกิจ เคยโคตร ขิดทูลไทในสถาน กราบ
 บังคมทูลแถลงแล้วแจ้งการ ว่ากุมภลจะประสงค
 จำนงใจ อันจอมเจ้าท้าวโคตรกระบองนั้น เธอ
 หนหันใจบาปทำหยาบใหญ่ หมายประหารผลาญ
 องค์ผู้ทรงชัย ให้บรรลัยด้วยฤทธอิศรา ขว้าง
 กระบองของท้าวเจ้านิเวศ ฝัดทรงเดชหายไป
 ไกลนักหนา ไม่ค่อสู้รู้ตัวกลัวศกดา ออกหนึ
 ่น้ำมุงตรงเข้าดงรัง ประเดียนอยู่ที่บ้านแขวง
 ลานช้าง ไปเห็นห่างลัดไม้ไม่กลับหลัง อาศัย
 พงคองคาอยู่ป่าร้าง เดียนยังเที่ยวจรมุดช่อนคน

ขัดดวงศักรังพึงเสนาไซ - ทราบพระทัยจะแจ้งทุก
 แห่งหน จึงเอนอรรถดรัสเล่าเค้าขุบล ตั้งแต่
 ต้นถึงมารดาชวาวาย แล้วแจ้งการว่าท่านเสนา
 ใหญ่ รับประทานไปให้สมอารมณ์หมาย พุดลวงล่อ
 ข้อความตามอบาย ฆ่าตายแล้วจึงมาในธานี
 แม่นสมหวังดังเจตนาจิตต์ เราจะคิดให้บำรุง ช่าง
 กรุงศรี มอบเวียงชัยให้คงตรงธานี จนชั่วเสนา
 ถึงกาลใด อำมาตย์พึงน้อมมอญในจิตต์ หมาย
 สมคิดชช่องให้ฟ้องใส่ กราบถวายอัญชลิตด้วยดีใจ
 แล้วทูลโทมพิตรอิสรา ครองนเถาข้าพระเจ้าเป็น
 กุระ เห็นคงจะสมมาคปรารธนา ขอพระองค์
 ผู้ดำรงนักรา เป็นที่ผาสุกพระทัยให้สบาย พระ
 ตรัสว่าเสนาอย่าวิตก แม่นท่านยากทุกขร้อนเรา
 ผ่อนหาย คงสมหวังดังว่าเสนานาย รับประทาน
 เกิดท่านให้ทันการ พระสั่งเสร็จแล้วเสด็จขึ้น
 ปรางค์ศรี พร้อมนารเดินเรียงเคียงขนาน ขึ้น

ปราสาทรุจิที่สำราญ นางอยู่งานเคียงองค์พระ
ทรงยศ

๑ ฝ่ายอำมาตย์รับราชบรรหาร หมายถึง
ผลาญชีวาให้ปราศ ออกจากวังเดินเดี่ยวไม่
เสียด ตั้งเรือรบว่าจำกระหน่ำมา ถึงถิ่น
ฐานชนบ้านท่านอำมาตย์ เรียกบ่าวทาสหลาย
หลากมากนักหนา รัตสะเบียงจะไปเลี้ยงอาตมา
แล้วเสนาบริวารไม่หนีใจ เข้าห้องสังกรรยา
ยุพาพัศตร์ ขอดำรงในสมิทรพัสมี แม้อยอด
สร้อยเจ้าอย่างขมขื่นไหน เหนื่อยอยู่ใดแล้วจะอยู่
เป็นคู่รัก นับจิตตรางถึงพระจอมเจ้า ต้อง
ร่อนเร่ในอรุณนักหนา ครั้นเสร์รังสังเมียงาม
ด้วยความรัก จากสำนักรับตรงลงบันได กับ
พรรคพวกบ่าวไพร่เคยใช้สร้อย ทั้งใหญ่่น้อยเดิน
เรียงเคียงไสว ทาบสะเบียงไปเลี้ยงกันทาง
ครรรไล เข้าป่าใหญ่เดินลัดตัดตำบล ข้ามโขด

เงินเนินแนวแถวสังขร คำแล้วนอนป่าไม้ใน
ไพรสมถ์ แต่เดินทางกลางป่าข้ามสาชล มา
จนพ้นเขาเงินเนินคีรี ใต้เดือนครึ่งถึงบ้านเมือง
ลานช้าง แลสล้างทิวไม้ชายวิถี แวะเข้านั่งบัง
แสงพระสุรีย์ ดูท่วงที่เธอจะแฝงอยู่แห่งใด

๑ กล่าวถึงท้าวโคตรกระบองมัวหมองศรี เข้า
ในทัพภูผาหยุดอาศัย พระสุรีย์ฉายสายแสงอินทัย
จะครรรไลเดินทางมาถ้างคีรี ออกลดเลี้ยวเที่ยว
หาผลาผล แล้วแต่งคนเร็วพัดขนมน้ำมัน จาก
คูหาชาติราเชนทร์ เก็บดินจปรังปรวงมะม่วง
ปราง เสวยเสร็จแล้วเสด็จจากสังขร พระ
ภูธรโสรกหนักพระพักตร์หมาง ออกเดินลัดตัดมา
เข้าป่าอย่าง มาถึงทางเขาเงินเนินคีรี ท่านเส็น
ทศอยพระทรงเดช เขาก็มเกศทูลองค์พระทรง
ศรี ว่าหม่อมฉันนี้เป็นข้าฝ่าธุลี ทุกวันนเคือง
เข็ญไม่เห็นใจ จอมพารานามว่าพระยาเกรก

ฟังรุ่นแรกฤทธิจะมีไหน คิดแต่การหาญข่มเหง
 ไม่เกรงใจ เชื่อว่าได้สมบัติขัตติยา สิ่งใดหน้อย
 คอยพาดเอาความผิด ผลาญชีวิตคนตายวาย
 สังขาร ขันอยู่ไปไม่พ้นพระอาชญา ต้องหนี
 มาเพื่อองค์พระทรงธรรม พระฟังคำอำมาตย์อุบาย
 แกล้ง ยังไม่แจ้งหมายว่าจริงทุกสิ่งสรรพ พระ
 ษนชอบตอบมหัสเณรพลัน ว่าตัวทวนหนีมาจาก
 ธานี จะคิดตรงไปทางไหนเล่า หรือพบเรา
 แล้วจะหยุดอยู่ที่ไหน จึงแถลงแจ้งความตามคดี
 อย่าพาทีเสแสร้งแถลงอุบาย เสน่ฟังบังคมบรม
 นาด ว่าข้าบาทจากบุรีออกหนีหาย เพราะรู้
 ตัวกลัวตนไม่พ้นตาย จึงมุ่งหมายมาเป็นข้าฝ่า
 ธุลี พระฟังคำอำมาตย์ฉลาดไซ้ หมายพระทัย
 ในองค์พระทรงศรี คิดว่าถือชอตรงมั่นคงดี
 แล้วจึงมีสั่งหนาทประภาษไป ว่าดูราเสนามหา
 อำมาตย์ ผู้สัทธาการมหาพาราใหญ่ ไม่มีวัย

มอดรอดคนมาพ้ันภัย เราอยากใคร่ได้ถามตาม
 สังกา องค์พระนางขวัญเมืองเรืองระหงส์ งาม
 รูปทรงน่ารักเป็นนั้กหนา นางเนื้อเย็นน้ันเป็น
 ภรรยา เคยนิทร่าเลี้ยงข้างไม้ห่างไกล ทำไฉน
 จะได้มาชมช้ัน ให้กล้ันกล้ันโศกเบาบ้ันเทาได้
 ถ้ันเม้ันว่าเจ้ารับอาสาตัวข้าไป พามาได้ให้สม
 อารมณ์ คัด เจ้ากับข้าฝากช้ัวกันจนม้วย คง
 อยู่ด้วยกันนานสำราญจิตต์ เม้ันโพยกั้ยใหญ่
 กล้าบ้ิจามิตร จะได้ คัดบรรดอ่ศักดา เสนา
 รับอภิวาทบาทของสุ่กรข ทูลทรงยศเร็วพลันด้วย
 ธรรมมา ว่าพระองค์จงจิตต์ จดณา นางแก้วตา
 เนื้อเย็นน้ันเย็นดู ความข้อนควรที่จะอาสา ไป
 ลักพาทรมชมมาสมสู่ เม้ันบุญส่งคงได้ไว้เชย
 ชู ให้มาอยู่ในบ้้าไกลธานี พระทรงฟังดังได้
 วิเชียรฉาย สำราญกายปรีดีเปรมเกษมศรี ว่า
 ท่านจะอาสาอย่าช้า ไปเด้ียนเกิดให้ทันเรา

บัญชา ท่านอำมาตย์อาจองทะนงจิตต์ เห็นสม
 กิตติสมมาตปรารธนา กราบถวายอัญชลีด้วยปรัดดา
 พาบ่าวขารบร้อนไม่นอนใจ ออกเดินตัดตัดป่า
 พนาเวศ ข้ามขอบเขตศัหวาพลาไหล สัน
 สะเบียงที่เลี้ยงแหบบรรลัย หาลูกไม้ ถิ่นตาม
 ยามกัณดาร

๑ ขอกลับกล่าวถึงเจ้าพระยาเกรก เมื่อแต่
 แรกกายาน่าสงสาร อยู่ขณะพระมัทธำราญ
 เป็นพิการแสนอาภักใจ ครั้นเต็มใหญ่ได้
 บรมสมบัติ เป็นกษัตริย์ฤทธาจะหาไหน มา
 วันนั้นเทพเจ้าเข้าตลใจ เพลี้ยให้พระมัจฉาครัน
 เชอหวลจิตต์คิดถึงสมณะ ว่าชชะขรัวมัจฉาขึ้น
 เลียงเรารอดมาแต่กลอดออกจากครรภี ตัวของ
 ท่านมีคุณกรุณา จำงทดแทนให้ตั้งใจคิด ให้
 สมจิตต์สมมาตปรารธนา แบ่งเวียงชัยให้ กงกรัง
 พารา ให้ขรัวตาตั้งจิตต์คิดจำนง พอกิตแล้ว

ขัตติวงศ์ผู้ทรงศักดิ์ จากสำนักแท่นมณเฑียรที่สร้าง
 สะพรั่งพร้อมสาวสรวกนางโฉมยง ช่วยแต่ง
 องค์ทรงขัตติวงศ์วรวรรณ ครั้นเสร็จสร้างทรงเครื่อง
 เรืองระยับ เพ็ชรประดับทั้งอินทรมมัสสันต
 จีบพระแสงลงยาไม่ซ้ำปล้น พระทรงธรรม์ออก
 พระโรงรัตน พร้อมเสนาข้าทูลละอองบาท
 หมอบเฝ้ากลาดนอบน้อมอยู่พร้อมหน้า ขัตติวงศ์
 จึงทรงมีบัญชา รัสสั่งหากรมวังมาข้างใน ว่า
 พวกเจ้าอย่าเข้ารับกลาดไปอาวาสทางข้าม
 เมื่อน้ำใหญ่ นมดด้งร่วมมาอย่าขี้ใจ จะถาม
 ได้ข้อความตามกิจจา ดำรงวังบังคมบรมนาถ
 รับกลาดชวณกันด้วยหรรษา ออกจากวังวังตรง
 ลงนาวา ให้บ่าวข้าพายจ้ำกระหน่ำไป ถึงวัด
 ปล้นพากันขึ้นจากท่า เดินตรงมาหาคุณมกุฎใหญ่
 เข้าอ่อนวอนงอนง้อขออภัย เจ้าคุณได้กรุณาเถิด
 คราน ขัตติวงศ์ผู้ดำรงราชฐาน มีโองการตรัส

ใช้ให้มานี้ ท่านและหรือชื่อว่าขรัวตามี ประเดี๋ยว
 นี้รับสั่งให้กรรโลลา จะไต่ถามความสิ่งไรก็ ไม่รู้
 ประทับอยู่ พระที่นั่งฝ่ายข้างหน้า นิมนต์ท่านเร็ว
 ไวรับไคลคลา ถ้าเห็นเข้าแล้วผมเห็นไม่เป็นการ
 ขรัวตามีทราบคักใจหาย ไม่ถามไต่เสนาผู้กล้า
 หาญ รับครองผ้าแล้วมาทวสมภาร ก้มกราบ
 กรานแล้วแถลงแจ้งคดี ว่าผมบุญญาบรรดาศักดิ์
 มาสำนักเวียงชัยในกรุงศรี รับสั่งให้กระผมไปใน
 ธานี จะร้ายดียังไม่แจ้งหนักเคลงใจ ประเดี๋ยว
 นมตำรวมาจับ จะสลบหลุดไปก็ไม่ได้ ทำไฉน
 จะได้พ้นตนบรรลีย์ เจ้าคุณได้กรุณาโปรดปราน
 สมภารฟังนึ่งคิดจิตตังน ว่าชัต้นเอะอย่างไร
 ไฉนนี ผิดสังเกตเหตุภัยก็ไม่มี หรือคคเกี้ยว
 ข้อมตอตน ประหลาดจิตต์ ผิดนักจักใครแจ้ง
 ที่เคลือบแคลงในจิตต์คคณน แล้วพูดว่าฟ้าฟ้า

เกอะชอบกต สมภารบ่นอุบอันนั่งจับยาม พอ
 แจ้งใจว่าได้ลาถแล้วท่าน เร็ว ๆ พลันมีกิจอย่า
 คืดขาม จะไดค มยศทั้งดง ม คุณรับตามเขา
 เข้าไปในบุรี ขรว่ามีฟังยังไม่เชื่อคิดบ่อหู ครน
 รอยุ่ยาวนานไปก็ไซ้ที่ ตาสมภารถนนานเข้ากุฎ
 แกรบรห่มดองครองจิวร ลิงบันไดโหลยไม่วาย
 คืด รอนในจิตคุ่นของดั่งต้องสร คำรวจเรียง
 เคียงพาดลาจร ขรว่ามีถอนใจใหญ่ไม่สมาย ครน
 ถึงท่าลงนาวาผายจา ถึงฝั่งนำทวนชลสาย
 นายขยวดคำรวจพร้อมแวงดลอมกาย พาผันผาย
 เขาเฝ้าเจ้าบุรี ขณะนั้นจอมพงศุพุทรงฤทธิ เธอ
 สถิตแท่นทองงามผ่องศรี ทอดพระเนตร
 สังเกตคพระกรรม เห็นท่วงที่พรันตัวคืดกลวัภย์
 พระยมเยอนเออนอรรถธรรบริหาร นี้แน่ท่าน
 พระครูเป็นผู้ใหญ่ อยู่กุฎที่สถานสำราญใจ มี
 ทุกขภัยหรือสนุกสุขสำราญ ขรว่ามีว่าอาตมาอยู่

อาวาส ไม่อาพาธโรคภัยในสังขาร ถึงยากจน
 ต้องทนทรมาณ คิดแต่การทำบุญกุศล ขัดคิวงศ์
 เธอทรงรับสั่งถาม โดยข้อความจริงใจไม่มุสา
 ท่านพระครูผู้มบญญา ย่อมตรึกตราคิดอ่านแต่
 การดี ตัวของฉันทันเรื่อกับบ้างหรือไม่ จงบอก
 ใจข้อความไปตามที่ หรือแปลไปเชิญใจข้อคดี
 อย่าเบ้เท่หวนใจในอุรา พระมิ่งนึ่งพันิจคือฉน
 เอื้อชอบกลจริงแท้แน้นกหนา วิญญูไม่รู้วไกร
 ที่ให้หมา เอื้อฟ้าผ่าชอบกลเป็นพันใจ แล้ว
 ทูลว่าอาตมาไม่ทราบกิจ ว่าทรงฤทธิอยู่ที่บุรีไหน
 ไม่รู้แจ้งแห่งองค์พระทรงชัย แม่นในใจไม่แสรัง
 แกล้งอุบาย พระชนชอบตอบว่าขรัวตาชา น
 แล้วข้าอ้ายง่อยถ้อยใจหาย มาดูผู้มบญญแทบศุนย์
 ภาย นี้กว่าตายเสียข้างหนทางจร พระมิ่ง
 เลยนั่งตกลประหม่า เอื้อฟ้าผ่าผิดแท้กว่าแต่ก่อน
 แล้วนั่งองตะลึงดูพระภูธร เห็นถาวรสารปางค์

อย่างทewa เกษ็นชอบตอบว่ามหาบพิตร ช่าง
 มีฤทธิ์นี้กะไรใหญ่หนักหนา งามรูปทรงดั่งองค์พระ
 อินทรา ในใต้ฟ้าหาไหนใครจะปาน นี้บุญปลดอด
 ใต้รอดช้พช้วาคม ไครพิฆาตไม่ตายวายสังขาร
 ใต้ปกบ้องครองบวรที่สำราญ เพราะเป็นถนการกุศล
 เข้าคลใจ ตั้งแต่นคงมีสุขสวัสดิ์ ใต้กำจัด
 ศัตรูไม่สู้ได้ ให้บพิตรมีฤทธิ์เหลือไคร จะ
 อาศัยพงพาบารม องค์พระจอมขัตติยาวราเดช
 ทรงก้มเกลกลงประเศตบทร ด้วยย่อหัดดี
 มีสการท่ามขรวัม ว่าทานนมคุณกรุณา ใต้
 กล่อมเกลี้ยงเลี้ยงลูกคิดปลุกฝัง ไม่ชิงชังลูกรัก
 เป็นหนักหนา จะสนองคุณตามบุญที่ท่ามา มอบ
 พาราให้ กิ่งคร้งบุรี อย่าช้าอาราธนาสี่กเถิดท่าน
 จะสำราญปรีดีเปรมเกษมสร แล้วตรัสสั่งเสนา
 ไม่ช้าที ให้ร่วรรบร้อนอ่อนโยนใจ ไปเบิก
 ของสารพิตรหัจหา ทงเสื่อผ้าแพรดวงอกม่วง

ใหม่ ประทานขวัญด้วยดีใจ แล้วเชิญให้ สัก
หาไม้ซ้าที่ พระกรรมดีใจตั้งได้แก้ว แก่ผ่อง
แผ้วปรัดเปรมเกษมศรี จากพระโรงรัตนไม้ซ้าที่
พวกเส่นนำมายังอาราม พอสมนึกสักเป
นรवास.

กรมศิลปากร

พิมพ์ที่บริษัทไอเดียมลฑลพิมพ์ ตรอดไตรมิตร พชนคร
นาบไซยอนต์ เกหะทิต ตัพพมและโชนดจา ๒๔๕๔

นครเขษมบัคลัตรี (แต่ยวคมัย)

๒๒๖ ตลาคปรีระกา นครเขษม พระนคร
บัคลัตรีทางร้านโตจกพิมพ์หนังสือประโดมโตกรณจำหน่ายแต่จ
คังรายการต่อไปนี้

กาถักค่างดอน	2 เต็มจบ
นกกกระจาบ	2 เต็มจบ
ดุษิบทกุมาร	เต็มเคี้ยวจบ
พระยาจักรรัตน	เต็มเคี้ยวจบ
พระยาแกรรก	เต็มเคี้ยวจบ
ดูภาษิตไทยด่อนหนังสือ	เต็มเคี้ยวจบ
นางกระเรอกนรี	เต็มเคี้ยวจบ
นิราศดงรวก	เต็มเคี้ยวจบ
พระเจ้าเพชรองค์	เต็มเคี้ยวจบ
พระยาภาณุออก	เต็มเคี้ยวจบ
ปดามทอง	2 เต็มจบ
ดาวเรือง	2 เต็มจบ
โกทรทอง	4 เต็มจบ
พระเจ้าเข้านิพพาน	5 เต็มจบ
นิราศพระแท่นดงรัง	เต็มเคี้ยวจบ

พระยาแกรรกเล่ม๑ -- ๒จบ ราคา ๔๒๖